

קל. ויתחייב כל נכון לו עשות משתה ושמחה ומעשים לפרסם הנס שעשה השם יתברך עמנו באותם הימים.

ופשט המנהג לעשות סופגנין הנקראים בערבי אלספיני"ג, והם הצפיחית בדבש, ובתרגום – 'האיסקריטין', והוא מנהג הקדמונים, משום שהם קלויים בשמן זכר לברכתו. (רבינו מיימון אבי הרמב"ם. נדפס בקובץ שריד ופליט)

מנהג צדיקי בית טשערנאביל לאכול בליל ה' של חנוכה 'לאטקעס' העשויים מקמח של 'קאשע', הנקרא 'רעטשענע קאשע'. והמגיד מטשערנאביל אמר טעם בזה, "כדי צו פאר לאטענען הי"ג פרצות שפרצו מלבי יין". וענין של 'רעטשענע קאשע' – על שם 'רצנו כשי' הנזכר בפיוט לפרשת החודש. (כתבי טשערנוביל)

'לאטקעס' – היינו שהוא משלים כל החסרונות והפגמים וכי טלאי בל"א הוא 'לאטעס', טל תורה מחיה (תיקון הקדמה יב, א), כי כל דבר יש לו שורש למעלה, כידוע זה מהבעל שם ז"ל.

(שארית ישראל, בסוף הספר במאמרים חדשים שנמצאו בכת"י)

בפעודת חנוכה היו אוכלים אווזים צלויים ו'לאטקעס'. ושמעתי מרבינו הקדוש שהוא רמז לתקן הפרצות שעשו היונים בהיכל.

(ספרן של צדיקים, מערכת הרה"ק ר' ירחמיאל משה מקאזניץ, הנהגות אות כח)

אחר הדלקת נרות חנוכה היה המנהג אצל הרה"ק ר' שלום מקאמינקא זי"ע לאכול תפוחי אדמה צלויין.

(אודה שלום, מנהגים, חנוכה)

תורה. לפעמים היו נותנים אז להחסידיים מעט יין שרף, והוא שתה מעט "ריזהילע". ואחר זה הלך מהשלחן והתחיל להכין את עצמו למעריב.

ובכ"ל לילה אחר מעריב היה סעודה גדולה מחלב, והיה בשמחה מאוד אצל הסעודה, והסעודות מהלילה היו גדולים מהסעודות ביום כמובן, כי ביום אין כל כך פנאי. (חמדה גנוזה)

עלינו לשמוח ולעשות סעודת מצוה

איתא אם אומרים שירות ותשבחות הרי זה סעודת מצוה, למשל אם איש כפרי משדך את בנו עם בת תלמיד חכם, הרי אין הת"ח צריך לדרוש מהאיש כפרי שישמח במה שזכה, אלא הכפרי צריך לשמוח ולעשות סעודות, יען שזכה להתקשר עם ת"ח, וככה זה לגבי סעודות חנוכה הקב"ה אינו תובע מאתנו, אבל אנחנו צריכים לשמוח ולעשות ע"י שירות ותשבחות סעודת מצוה.

(שיח שרפי קודש, בשם בעל החידושי הרי"מ)

הזמר 'אכלו משמנים'

ובתשובת מהר"י ברונא בשם רם אברהם הכהן שלא הניח הבחורים לזמר על השולחן בחנוכה הזמר "אכלו משמנים" וכו', כי המחברו לא היה תלמיד חכם. ועיין בספר מאורי אור שכתב ששמע מאנשים חשובים שחשבוהו לשחוק, כי המחבר היה מכת לצים ולא ר' אברהם אבן עזרא.

(אבן ישראל, סעודת חנוכה, אות א)

מנהג אכילת 'לאטקעס'

אין להקל בשום מנהג ואפילו מנהג